

Такризи

муқарризи расмӣ ба диссертатсияи Тошов Ҳочиакбар Мухидинович дар мавзуи «Масъалаҳои таъмини амнияти минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ (6D050204 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ)

Мутобиқати мавзӯ ва мухтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ. Таҳқиқоти диссертатсионии Тошов Ҳ.М. дар мавзуи «Масъалаҳои таъмини амнияти минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ» аз рӯи мазмун ва мундариҷа ба талаботи шиносномаи ихтисоси илмӣ интиҳобгардида пурра ҷавобгӯ мебошад.

Кори диссертатсионӣ бевосита ба масъалаҳои таъмини амнияти минтақавии Осиёи Марказӣ дар шароити кунунӣ бахшида шуда, фарогирӣ паҳлӯҳои васеи масъалаи амниятиро дар бар мегирад. Таҳқиқот ба таҳлили хатару таҳдидҳои замони муосир, алалхусус падидаҳои терроризм ва экстремизм бахшида шуда, фаъолияти созмонҳои террористиву экстремистие, ки ба фазои сиёсӣ амниятии минтақа таъсиррасон дониста мешавад, мавриди омӯзиш қарор дода шудааст. Дар ин замина, нақш ва мақоми созмонҳои минтақавӣ, аз ҷумла Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Созмони ҳамкории Шанхай ва Созмони Аҳдномаи амнияти дастҷамъӣ дар мубориза бар зидди таҳдидҳо ва ҷолишҳои замони муосир мавриди таҳқиқ қарор гирифта, самаранокии ҳамкориҳо дар доираи ин созмонҳо ва ҷойгоҳи онҳо дар пешгирии таҳдидҳо муайян карда шудаанд. Муаллиф дар кори диссертатсионӣ ба таҳлили ҳамкориҳои дуҷониба ва бисёрҷонибаи кишварҳои минтақа бо давлатҳои абарқудрати ҷаҳонӣ, аз ҷумла Россия, ИМА ва Чин таваҷҷуҳ зоҳир намуда, таъсири «неруи нарм»-и ин давлатҳоро дар мубориза бо таҳдидҳои замони муосир арзёбӣ намудааст. Илова бар ин, муаллиф вобаста ба дурнамои таъмини амният дар минтақаи Осиёи Марказӣ пешниҳодҳои илман асоснок ва ҳулосаҳои муфид баён кардааст.

Мубрамии мавзуи таҳқиқот. Масъалаи таъмини амният дар шароити ҷаҳонишавӣ ба зумраи афзалиятҳои стратегӣ дар сиёсати дохилию хориҷии давлатҳо табдил ёфта, ба унвони омили калидии суботи устувор, рушди иқтисодӣ ва тартиботи байналмилалӣ мавриди арзёбӣ қарор мегирад. Хусусияти фаромарзӣ ва глобалии таҳдидҳои муосир, аз ҷумла терроризму экстремизм, қочоқи маводи муҳаддир, ҷинояткориҳои фаромиллӣ ва хариду фурӯши одамон ба таври ҷиддӣ сохтор ва механизмҳои амниятии давлатҳоро зерӣ фишор қарор медиҳанд. Ин падидаҳо на танҳо истиклолияти давлатӣ ва суботи дохилиро заиф месозанд, балки заминаи бесуботӣ ва ноамнӣ дар сатҳҳои минтақавӣ ва байналмилалиро фароҳам меоранд. Аз ин ҷост, ки омӯзиши паҳлӯҳои назариявӣ ва амалии ин раванд, таҳлили манбаъ ва табиати таҳдидҳо, инчунин арзёбии таҷрибаи ҳамкории байналмилалӣ дар ин самт, аҳамияти муҳимми илмӣ ва амалӣ доранд.

Дар мисоли минтақаи Осиёи Марказӣ, ки дар шароити мураккаби геополитикӣ ва бархӯрди манфиатҳои қудратҳои ҷаҳонӣ минтақавӣ қарор

дорад, масъалаи таъмини амният аз зумраи муҳимтарин самтҳои таҳқиқоти илмӣ муосир ба шумор меравад. Мавқеи стратегӣ, захираҳои табиӣ ва шабакаҳои муҳими коммуникатсионӣ минтақаи мазкурро ба муҳити ҳассосу ҷалбкунандаи таваҷҷуҳи неруҳои гуногуни байналмилалӣ табдил додаанд. Ҳамзамон, Осиёи Марказӣ ба унвони фазои осебпазир аз таъсири таҳдидҳои фаромарзӣ ва хатарҳои муосир шинохта мешавад.

Ҳамин тариқ, омӯзиши муфассали таҳдидҳои фаромарзӣ дар ин минтақа, арзёбии стратегияи муқовимати кишварҳои Осиёи Марказӣ ва нақши созмонҳои байналмилалӣ, аз ҷумла ИДМ, СХШ ва СААД дар таъмини амният, на танҳо барои таҳкими сиёсати амнияти миллӣ, балки барои рушди ҳамгироии минтақавӣ низ дорои аҳамияти хос мебошад. Ин гуна таҳқиқот метавонад заминаи илмӣ барои таҳия ва татбиқи механизмҳои муассири муқовимат ба таҳдидҳои амниятӣ гардад ва ба ташаккули сиёсатҳои устувори давлатӣ дар коҳиши таҳдидҳои мураккаби асри XXI саҳми арзанда гузорад.

Дарачаи наwgонии натиҷаҳои дар диссертатсия бадастомада ва нуқтаҳои илмие, ки барои ҳимоя пешниҳод мешаванд. Дар қори диссертатсионии мазкур, ки ба таҳқиқи таъмини амнияти минтақавии Осиёи Марказӣ дар шароити кунунӣ бахшида шудааст, бори аввал кушиши ҳамаҷонибаи таҳлили омилҳо ва таҳдидҳои, ки ба кишварҳои минтақа таъсир доранд, анҷом дода шудааст. Дар навбати аввал, мафҳум ва моҳияти таҳдид, аз ҷумла терроризм ва экстремизм, дар заминаи таҳлили васеи консепсияҳои гуногуни илмӣ, бо дарназардошти назари мактабҳои илмӣ ватаниву хориҷӣ мавриди баррасӣ қарор дода шуда, паҳлӯҳои назариявӣ ва амалӣ, вижагӣҳои типологӣ ва ангеzaҳои пайдоиши онҳо муайян карда шудаанд. Дуввум, муаллиф бо таъя ба адабиёт ва сарчашмаҳои илмӣ тавонистааст таҳдидҳои фаъолияти созмонҳои ҳаракатҳои террористӣ ва экстремистии дар минтақаи Осиёи Марказӣ амалкунандаро, ки дар шароити имрӯза бевосита ба амнияти минтақа таъсири ҷиддӣ мерасонанд, аз ҷумла «Ҳаракати исломии Ёзбекистон», «Ал-Қоида», «Ҳаракати Толибон», «Давлати исломӣ», «Ҳизб-ут-таҳрир», «Бародарони мусулмон», «Ҳаракати исломии Туркистони Шарқӣ» ва «Ҷамоати Ансоруллоҳ»-ро муайян намуда, онҳоро мавриди таҳқиқи муфассал қарор додааст, ки дар ин замина на танҳо хусусиятҳои идеологӣ ва сохтори шабакавии онҳо, инчунин ҳадафҳо, усулҳои фаъолияти амалӣ, рохҳои ҷалб ва самтҳои густариши таъсири онҳо дар кишварҳои минтақа бо истифода аз таҳлили муқоисавӣ ва далелҳои воқеӣ нишон дода шудаанд.

Сеюм, муаллиф ба ҳамгироии кишварҳои минтақа дар доираи созмонҳои байналмилалӣ ва минтақавӣ, аз ҷумла ИДМ, СХШ ва СААД, ки дар таҳкими амнияти минтақавии Осиёи Марказӣ нақши бориз доранд, таваҷҷуҳи хоса зоҳир намуда, ҳамкорӣҳои кишварҳоро дар ин самт бо истифода аз методи таҳлили эмпирикӣ мавриди омӯзиши амиқ қарор додааст. Бояд қайд намуд, ки муаллиф тавонистааст самаранокии фаъолияти созмонҳои дар боло зикршударо дар муқобили таҳдидҳои замони муосир, аз ҷумла терроризм ва экстремизм, бо таъя ба маълумоти омӯрӣ, таҳлили ҳолатҳои мушаххас ва арзёбии барномаҳо ва стратегияҳои қаблан қабулшуда мавриди таҳлили илмӣ

қарор диҳад, ки ин ба дарки дақиқтари нақши чунин сохторҳо дар таъмини субот ва амнияти фаромиллӣ мусоидат менамояд.

Чорум, муаллифи кори диссертатсионӣ ба нақши давлатҳои абаркудрати ҷаҳонӣ, аз қабилӣ Россия, ИМА ва Чин, таваҷҷуҳи хоса зоҳир намуда, мавқеи онҳоро дар таҳкими амнияти минтақавӣ ва ҳамзамон ҳамкориҳои дучониба ва бисёрҷонибаи кишварҳои Осиёи Марказӣ бо кишварҳои абаркудрати зикршуда мавриди таҳлили амиқ қарор додааст. Дар ин замина, муаллиф на танҳо механизмҳо ва форматҳои ҳамкорӣ, балки манфиатҳо, стратегияҳои геополитикӣ ва ангеҷаҳои ҳар яке аз абаркудратҳоро баррасӣ намуда, таъсири онҳоро ба суботи минтақа, аз ҷумла дар самти мубориза бо терроризм, экстремизм ва ҷинояткориҳои фаромиллӣ, ба таври илмӣ ва далелнок арзёбӣ намудааст.

Ҳамчунин, муаллиф як қатор пешниҳодҳо ва тавсияҳои мушаххасро оид ба мубориза бар зидди таҳдидҳои замони муосир дар шароити Осиёи Марказӣ пешниҳод намудааст. Ин тавсияҳо ба таҳлили ҳамаҷонибаи омилҳои дохилӣ ва берунӣ таъяс мекунанд, ки дар шаклгирӣ ва рушди таҳдидҳои амниятӣ нақш доранд ва роҳҳои таҳкими ҳамкориҳои муассир миёни кишварҳои минтақа, баланд бардоштани иқтидори ниҳодҳои давлатӣ, таҳкими назорати сарҳадот, мубодилаи иттилоот дар самти коҳиши заминаҳои идеологӣ ва иҷтимоии терроризмро дар бар мегиранд. Муаллиф бар зарурати таҳияи стратегияҳои муштаракӣ амниятӣ, ҳамоҳангсозии сиёсатҳои дохилии амниятӣ ва таҳкими заминаҳои ҳукукии ҳамкорӣ дар муқобили таҳдидҳои фаромиллӣ таъкид намуда, аҳаммияти мутобиксозии таҷрибаҳои байналмилалиро бо воқеияти минтақавӣ махсус зикр мекунад.

Нуктаҳои асосие, ки барои ҳимоя пешниҳод гардидаанд, ба тарҳи умумии қор, ҳадаф ва вазифаҳои гузошташуда пурра мутобикат доранд, ки ин нишондиҳандаи пайгирии мантиқии муҳаққиқ дар ҷараёни таҳқиқот, инчунин собиткунандаи асоснокии хулосаҳо ва натиҷаҳои бадастомада дар асоси таҳлили амиқи илмӣ мебошад.

Асоснокӣ ва эътимоднокии хулосаю тавсияҳои дар диссертатсия ифодаёфта. Дар натиҷаи таҳқиқоти анҷомдодашуда, муаллиф тавонистааст хулосаҳо ва тавсияҳои худро бо таъяс ба равиши таҳлили комплексӣ асоснок намояд. Усулҳои таҳлилӣ, ки ба заминаҳои назариявӣ ва методологии соҳаҳои амниятшиносӣ, сиёсати байналмилалӣ ва таҳлили низоъҳо таъяс доранд, имконият доданд, ки хусусиятҳои таҳдидҳои амнияти минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ ҳамаҷониба омӯзиш ёбанд. Омӯзиши амиқи фаъолияти созмонҳои террористиву экстремистӣ, мавқеи давлатҳои абаркудрат, нақши созмонҳои минтақавӣ ва сиёсати кишварҳои минтақа дар самти таъмини амният, бо

истифода аз манбаъҳои оморӣ, санадҳои меъёриву ҳуқуқӣ ва арзёбиҳои таҳлилӣ амалӣ карда шудааст.

Заминаи эмпирикӣ, ки шомили маълумоти оморӣ, таҳлили муқаррароти ҳуқуқӣ, таҳқиқи мавқеъ ва сиёсатҳои амниятии кишварҳои минтақа мебошад барои арзёбии воқеии сатҳ ва хусусияти таҳдидҳои шароити мусоид фароҳам овардааст. Муаллиф дар ин замина тавонистааст, ба таври илмӣ ва бо далелҳои мушаххас самаранокии иқдомоти кишварҳои минтақа ва созмонҳои байналмилалиро дар муқобили таҳдидҳои муосир арзёбӣ намуда, камбудииҳои ҷойдоштаро муайян намояд.

Тавсияҳои пешниҳодгардида дар асоси таҳлили амиқ ва воқеъбинонаи таҳдидҳои равандҳои амниятии минтақа таҳия шудаанд ва ба таҳкими ҳамкории минтақавӣ, тақмили механизмҳои муқовимат ба экстремизм ва терроризм, баланд бардоштани иқтидори ниҳодҳои амниятӣ ва ғайра равона гардидаанд. Хулоса ва тавсияҳои муаллиф, ки бо риояи меъёрҳои илмӣ ва беғаразона пешниҳод шудаанд, метавонанд заминаи боэътимод барои таҳияи стратегияҳои муассири таъмини амнӣ минтақавӣ дар шароити таҳдидҳои афзояндаи замони муосир гардад.

Ҳаҷм ва сохтори диссертатсия. Диссертатсия аз номгӯи ихтисораҳо, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, се боб, шаш зербоб, хулоса ва тавсияҳо оид ба истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, рӯйхати адабиёт иборат аст. Ҳаҷми умумии диссертатсия 190 саҳифаи чопи компютериро ташкил медиҳад. Дар муқаддимаи кори диссертатсионӣ мубраммии мавзӯи таҳқиқот асоснок карда шуда, дараҷаи таҳқиқи мавзӯи илмӣ таҳлилу баррасӣ гардида, робитаи таҳқиқот бо барномаҳо (лоиҳаҳо) ё мавзӯҳои илмӣ нишон дода шудааст. Дар тавсифи умумии таҳқиқот мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот, объекти таҳқиқот, мавзӯи таҳқиқот, фарзияи таҳқиқот, марҳила, макон ва давраи таҳқиқот, асосҳои назариявии таҳқиқот, асосҳои методологияи таҳқиқот, пойгоҳи иттилоотии таҳқиқот, навгонии илмӣ таҳқиқот, нуктаҳои ба ҳимоя пешниҳодшаванда, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, мутобиқати диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси илмӣ, саҳми шахсии доктараи дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот, тасвир ва амалисозии натиҷаҳои диссертатсия, интишороти аз рӯй диссертатсия, ҳаҷм ва сохтори диссертатсия нишон дода шудаанд.

Боби якуми диссертатсия, ки ба таҳлили асосҳои назариявӣ ва методологияи масъалаи таъмини амнӣ минтақавӣ бахшида шудааст, аз ду зербоб иборат мебошад. Муаллиф ба таври муфасссал мафҳум, моҳият ва хусусиятҳои таҳдидҳои замони муосир, аз ҷумла зухуроти терроризм ва экстремизмро баррасӣ намудааст. Дар доираи ҳамин боб, ҳавфи таъсири ин таҳдидҳои ба рушди устувори кишварҳои Осиёи Марказӣ таҳлил гардида, масъалаи амнӣ минтақавӣ дар партави равияҳои гуногуни мактабҳои таҳқиқотии илмӣ шарҳ дода шудааст. Ҳамзамон, таҳдид ва хатари гурӯҳҳои

террористиву экстремистӣ дар минтақа мавриди омӯзиши амик қарор гирифтаанд.

Боби дуюми диссертатсия таҳти унвони «Ҳамкорихои созмонҳои минтақавӣ дар мавриди мубориза бар зидди таҳдидҳои минтақавӣ дар шароити Осиёи Марказӣ», ки аз ду зербоб иборат мебошад, ба таҳлили васеи имконият ва самаранокии фаъолияти созмонҳои минтақавии байналмилалӣ бахшида шудааст. Муаллиф дар ин боб ҳамкорихои кишварҳои минтақаро дар доираи созмонҳои муҳим, аз қабили Иттиҳоди Давлатҳои Мустақил, Созмони Аҳдномаи амнияти дастаҷамъӣ ва Созмони ҳамкории Шанхай мавриди баррасӣ қарор дода, нақш ва саҳми онҳоро дар муқовимат ба таҳдидҳои замони муосир бо истифода аз таҳлили муқоисавӣ ва далелҳои воқеӣ арзёбӣ намудааст.

Боби сеюми диссертатсия «Дурнамои таъмини амнияти дастаҷамъӣ дар фазои сиёсии Осиёи Марказӣ» номгузорӣ шуда, ба омӯзиши нақши давлатҳои абарқудрати ҷаҳонӣ, аз ҷумла Россия, Чин ва Иёлоти Муттаҳидаи Амрико дар раванди таҳкими амнияти минтақавӣ бахшида шудааст. Муаллиф бо таҳлили ҳамаҷониба таъсири механизми «неруи нарм»-и ин кишварҳоро ба фазои сиёсӣ ва амниятии Осиёи Марказӣ арзёбӣ намуда, ҳамзамон таваҷҷуҳи махсус ба масъалаҳои ҳамкории стратегӣ ва дурнамои рушди системаи амнияти дастаҷамъӣ дар минтақа зоҳир намудааст. Дар доираи ин боб, як қатор мушкилот ва омилҳои боздоранда низ мавриди таҳлил қарор гирифтаанд, ки ба баланд бардоштани самаранокии сиёсати амниятии кишварҳои минтақа мусоидат менамояд.

Хулосаи диссертатсионии Тошов Ҳ.М. аз шаш банд иборат буда, ҳар як банд ба мазмун ва муҳтавои зербобҳои диссертатсия ҷавобгӯ мебошад. Муаллиф хулосаҳоро бо таври равшан, возеҳ ва бо таъки ба таҳлили илмӣ анҷом дода таҳия намуда, натиҷаҳои асосии таҳқиқотро ба таври мантиқӣ ҷамъбаст кардааст. Ҳар як хулоса асоснок буда, ба ҳалли масъалаҳои муҳимми амнияти минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ мусоидат менамояд ва ҷиҳати таҳияи сиёсати амниятӣ ва барномаҳои дахлдор аҳаммияти илмӣ ва амалӣ дорад.

Аҳаммияти илмӣ, амалӣ, иқтисодӣ ва иҷтимоии ва натиҷаҳои диссертатсия бо нишон додани тавсияҳо оид ба истифодаи онҳо. Арзиши илмӣ таҳқиқоти мазкур дар таҳлили ҳамаҷонибаи масъалаи таъмини амнияти минтақавӣ дар шароити сиёсӣ иҷтимоии кунунии Осиёи Марказӣ зоҳир мегардад, ки ҷанбаҳои назариявӣ, таърихӣ, сиёсӣ ва геополитикиро фаро мегирад. Дар рисола муаллиф кӯшиш кардааст, ки ҳатари таҳдидҳои муосир, аз ҷумла терроризм, экстремизм, маводи муҳаддир, муҳоҷирати ғайриқонуний ва дигар омилҳои таъсиргузorro ба амнияти минтақа бо таъки ба равишҳои

мактабҳои назариявии илмӣ ва бо истифода аз таҳлилҳои муқоисавӣ таҳқиқ намояд.

Мавқеъ ва нақши ташкилотҳои минтақавӣ чун СААД, ИДМ ва СХШ дар таъмини амнияти дастаҷамъӣ бо баррасии санадҳо, стратегияҳо ва таҷрибаҳои амалии кишварҳои минтақа мавриди таҳлили амиқ қарор гирифтаанд. Муаллиф ҳамчунин ба таъсири абарқудратҳо (Чин, Россия, ИМА) таваҷҷуҳи хоса зоҳир карда, нақши «нерӯи нарм»-и онҳоро дар ташаккули муҳити амнияти минтақа арзёбӣ менамояд.

Аҳаммияти назариявии таҳқиқот дар таҳияи якҷанд ҳулосаҳои илмӣ зоҳир мегардад, ки механизм ва заминаҳои таҳдид ба амнияти минтақавиро шарҳ дода, асосҳои таҳияи стратегияҳои миллию минтақавии муқовиматро нишон медиҳанд. Таҳқиқот инчунин имкони васеъ намудани фаҳмиши илмӣ раванди амниятӣ дар шароити пасошӯравии минтақа ва таҳкими ҳамкории байнидавлатиро фароҳам меорад.

Аҳаммияти амалӣ ва иҷтимоии натиҷаҳои таҳқиқот дар имкони истифодаи онҳо аз ҷониби мақомот, ниҳодҳои таҳлилӣ, созмонҳои байниминтақавӣ ва муассисаҳои илмӣ – таълимӣ зоҳир мешавад. Ҳулосаҳо ва тавсияҳои таҳиягардида метавонанд барои баланд бардоштани самаранокии ҳамкории кишварҳои минтақа дар мубориза бо таҳдидҳои амниятӣ, таҳияи барномаҳои миллий ва минтақавӣ оид ба суботи сиёсӣ ва таҳкими фарҳанги ҳамзистӣ истифода шаванд.

Муаллиф инчунин тавсияҳои мушаххасро барои тақмили сиёсати амнияти минтақа тавассути механизмҳои ҳамгироии институтсионалӣ ва дипломатияи бисёрсамта пешниҳод намудааст. Натиҷаҳои таҳқиқот метавонанд дар омӯзиши фанҳои «Сиёсатшиносӣ», «Амнияти байналмилалӣ», «Сиёсати хориҷӣ ва амнияти миллий» ва «Таҳдидҳои муосири глобалӣ» мавриди истифода қарор гиранд.

Аҳаммияти иқтисодии таҳқиқот низ қобили зикр аст, зеро таҳдид ба амният таъсири бевосита ба сармоягузорӣ, устувории иҷтимоӣ ва иқтисодӣ ва рушди тичорату сайёҳии минтақаро дорад. Пешгирии таҳдидҳо ва таҳкими ҳамкорӣ метавонад заминаи мусоид барои рушди устувор ва беҳбудии зиндагии аҳолии кишварҳои минтақа шавад.

Таҳқиқоти мазкур ба ташаккули сиёсати амнияти мутамарказ ва ҳамгиро дар Осиёи Марказӣ мусоидат карда, метавонад ҳамчун асоси таҳлилии муҳим барои таҳияи барномаҳои сиёсӣ ва тадбирҳои муосири таъмини субот ва амнияти устувор хидмат намояд.

Наشري натиҷаҳои таҳқиқ аз рӯйи мавзӯи диссертатсия. Нашри натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионии доктлаби дараҷаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшаванда ба талаботи банди 35-и “Тартиби додани

дараҷаҳои илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 (бо тағйири иловаҳо ба қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 июни соли 2023, №295) тасдиқ гардидааст, пурра мутобиқат дорад. Мақолаҳои илмӣ нашршуда ба таври мустақим мухтавои асосии таҳқиқотро инъикос намуда, натиҷаҳо ва хулосаҳои асосии диссертатсияро бозтоб медиҳанд.

Мутобиқати барасмиятдарории диссертатсия ба талаботи Комиссия. Диссертатсия мувофиқи талаботи «Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия», ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 март соли 2022, №3 тасдиқ гардидааст, таҳия ва омода карда шудаанд.

Автореферат ки аз диссертатсия бармеояд, ба талаботи Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад.

Эродҳо нисбат ба мазмуну мухтавои диссертатсия. Бо вучуди баҳои мусбате, ки дар тақриз баён гардид, дар қори диссертатсионӣ якчанд камбудихо низ ба назар мерасанд, ки бартараф намудани онҳо метавонад ба тақмили минбаъдаи таҳқиқот ва густариши мавзӯ мусоидат намояд.

1) Дар матни диссертатсия мавридҳои тақрори ибораҳо ва ҷумлаҳо ба назар мерасанд. Муаллифро зарур буд, ки барои ғанӣ сохтани ифодаи фикр аз гуногунрангии забонӣ ва тобишҳои мухталифи маъноӣ истифода намояд.

2) Дар таҳқиқот таҳлили масъалаи мамнӯъ будани гурӯҳҳои террористӣ ва экстремистӣ дар кишварҳои минтақа то андозае заиф ба назар мерасад. Масалан, дар зербоби дуюми боби якум маълумот оид ба теъдоди гурӯҳҳои манъшуда дар кишварҳои минтақа оварда шудааст, аммо таҳлили муқоисавии он, ки маҳз кадом гурӯҳҳо дар рӯйхатҳои ин ё он кишвар оварда шудааст, нишон дода нашудааст.

3) Авҷгирии фаъолияти гурӯҳҳои террористӣ ва экстремистӣ, ки ба фазои амниятии минтақа таъсир мерасонанд, дар таҳқиқот то ҳадде мавриди баррасӣ қарор гирифтаанд. Аммо, бо мақсади комил гардондани таҳлили мавзӯ, тавсия мешавад, ки ба таҳлили муфасссали фаъолияти ин гурӯҳҳо таваҷҷуҳи бештар дода шавад.

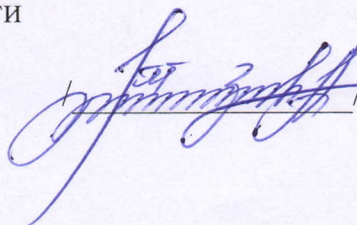
Эродҳо ва камбудихои зикршуда, дар маҷмӯъ аҳаммияти назариявӣю амалии диссертатсияи мазкурро коста намекунанд ва ба мухтавои қор таъсири манфӣ намерасонанд.

Дар маҷмӯъ, диссертатсияи Тошов Ҳоҷиакбар Муҳидинович дар мавзуи «Масъалаҳои таъмини амниятии минтақавӣ дар Осиёи Марказӣ» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯйи ихтисоси 6D050200 –

Сиёсатшиносӣ (6D050204 – Проблемаҳои сиёсии муносибатҳои байналмилалӣ, инкишофи глобалӣ ва минтақавӣ) дар сатҳи баланди илмӣ ба анҷом расида, ба талаботи бандҳои 31, 33, 34 ва 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Муаллифи диссертатсия Тошов Ҳоҷиакбар Муҳидинович сазовори дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD) - доктор аз рӯи ихтисоси 6D050200 – Сиёсатшиносӣ мебошад.

Муқарризи расмӣ:

Доктори илмҳои сиёсӣ,
профессори кафедраи дипломатия
ва сиёсати қорҳои хориҷии
Ҷумҳурии Тоҷикистон, факултети
муносибатҳои байналхалқии
Донишгоҳи миллии Тоҷикистон

 Муҳаммадзода П.А.

Имзои доктори илмҳои сиёсӣ,
профессор Муҳаммадзода П.А.-ро тасдиқ мекунам.

Сардори Раёсати кадрҳо ва
қорҳои махсуси Донишгоҳи миллии Тоҷикистон
Тавқиев Эмомали

« 28 » 05 2025

Суроғаи муқарриз: 734025, Ҷумҳурии Тоҷикистон,
ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 17.
Тел.: +992 985100005
E-mail: mts-05022019@mail.ru